

ADVIES

Wijziging Gemeentewet ten behoeve van de verruiming van cameratoezicht

Adviescommissie Bestuursrecht Nederlandse Orde van Advocaten

De voorgestelde wijziging van de artikelen 151c en de introductie van artikel 152 Gemeentewet hebben tot doel om flexibel cameratoezicht mogelijk te maken. Het huidige artikel 151c Gemeentewet maakt het mogelijk dat de gemeenteraad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verleent om, indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten tot plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats. Het plaatsen van camera's in de openbare ruimte behelst een inbreuk op de privacy van burgers en dient met de noodzakelijke waarborgen te zijn omkleed. Bij de totstandkoming van het huidige artikel 151c Gemeentewet is hieraan terecht veel aandacht besteed, mede gelet op het advies van de Raad van State.

Het wetsvoorstel is gebaseerd op de gedachte dat gemeenten thans niet altijd adequaat kunnen optreden bij verstoringen of dreigende verstoringen van de openbare orde. Vast cameratoezicht biedt vooral in gevallen van tijdelijke, maar aanhoudende en zich verplaatsende overlast binnen een probleemgebied onvoldoende mogelijkheden voor de burgemeester om effectief in te grijpen, zo is te lezen in de Memorie van Toelichting.

De Adviescommissie bestuursrecht treedt niet in beoordeling van het nut en de noodzaak van cameratoezicht in het algemeen en het flexibele cameratoezicht in het bijzonder. Wel vraagt zij de aandacht voor een aantal aspecten van het flexibel cameratoezicht en de juridische grondslag.

- Het wetsvoorstel lijkt te zijn gebaseerd op de gedachte dat cameratoezicht zal bijdragen aan de bestrijding van criminaliteit. De Adviescommissie wijst er op dat deze conclusie niet zonder meer volgt uit de evaluatie die in opdracht van de Regering is uitgevoerd. De Adviescommissie is van oordeel dat de motivering van het voorstel op dat punt aanscherping of aanpassing verdient.
- In het wetsvoorstel is opgenomen dat cameratoezicht op grond van artikel 2 Politiewet geen geschikt alternatief zou vormen. De Adviescommissie acht de motivering in het wetsvoorstel niet voldoende draagkracht, mede gelet op het feit dat artikel 2 van de Politiewet flexibel cameratoezicht wel toelaat, de gemeenten in veel gevallen niet live meekijken met de beelden en gemeenten de beelden steeds langer bewaren en overdragen aan de politie. De Adviescommissie roept in herinnering dat de Raad van State in haar advies over de introductie van het cameratoezicht heeft opgemerkt dat de bevoegdheidstoekenning zoals was voorgesteld zich verzet tegen de plaatsing met een strafvorderlijk doel. De Adviescommissie zou graag zien dat dit in de Memorie van Toelichting nog eens

- duidelijk zou worden gemaakt.
- De Adviescommissie merkt op dat de wijze van rechtsbescherming op voldoende wijze is geregeld, met dien verstande dat zij de wetgever oproept om in de toelichting duidelijk te maken dat met de introductie van flexibel cameratoezicht niet is beoogd om als automatische de gehele binnenstad van de gemeente aan cameratoezicht bloot te stellen. De ervaring leert dat tegen een gebiedsaanwijzing zelden rechtsmiddelen worden ingesteld door belanghebbenden, terwijl de inbreuk op de privacy aanzienlijk is. Ook de niet-appellerende burger verdient dat terughoudend gebruik wordt gemaakt van de nieuwe bevoegdheid.
  - De Adviescommissie constateert dat geen jaarlijkse evaluatie is voorgeschreven terwijl dat bij de introductie van het cameratoezicht wel het geval was. De verplichte evaluatie na vijf jaar acht de Adviescommissie niet tijdig genoeg en dringt er op aan na één jaar te evalueren. Dit klemmt te meer daar voor de door de wetgever verwachte periodieke evaluatie van cameratoezicht door de gemeenten geen wettelijke basis bestaat.

De Adviescommissie sluit af met de conclusie dat het wetsvoorstel voldoet aan de eisen die uit een oogpunt van rechtsbescherming en rechtszekerheid aan een dergelijk voorstel gesteld kunnen worden, doch verzoekt de wetgever om de motivering van het wetsvoorstel op onderdelen uit te breiden of aan te scherpen.

Advies van 3 september 2012
De Adviescommissie Bestuursrecht